

Maa- ja metsätalousministeriö

VIITE Lausuntopyyntö 22.12.2023, VN/2935/2020-MMM-107
ASIA Lausunto Hallituksen esityksestä Suomen ja Norjan välisen Tenojoen vesistön kalastussäännön muuttamisesta sekä Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamista koskevan lain muuttamisesta

Kalatalouden Keskusliitto on tutustunut lausunnolla olevaan materiaaliin ja toistamme edellisessä lausunnossa (8.9.2023, dnro: VN/2935/2020-MMM-78) toteamamme, jonka lisäksi lausumme seuraavaa:

Vaikka Tenojoen vesistön kalastussääntöä on hieman muutettu parempaan suuntaan edellisen lausuntokierroksen jälkeen, on se edelleen varsin huono Suomen ja etenkin paikallisen väestön, etenkin saamelaisten osalta. Tenojoen kalastuskulttuurin säilyttäminen on kansallisesti ja paikallisesti todella tärkeää, on se sitten kyse perinnekalastuksesta pato-, verkko- ja kulkutuspyyntinä tai vapakalastuksesta paikallisten ja kalastusturistien toimesta.

Etenkin kalastussäännön jäykkyys mm. kyttyrälohen kalastukseen ja sitä kautta tulojen saamiseen niin paikallisen pyynnin kuin kalastusmatkailijoidenkin jättämien tulojen kautta on selvästi väheksytty. Kyttyrälohen nousu ja kalastus lienee jatkossa pysyvä osa Tenojoen kalastoa ja kalastoa, johon tulee myös suhtautua enemmän resurssina kuin riesana. Kyttyrälohen kalastusmahdollisuudet myös vähentävät painetta Atlantinlohen kalastukseen Tenojoen vesistössä niinä vuosina kun kyttyrälöhta nousee. Kyttyrälöheen liittyen myös mahdolliseen koko joen sulkevaan poikkipadolla kalastamiseen tulee suhtautua äärimmäisen kriittisesti. Niin Atlantinlohi kuin kyttyrälöhi on Suomen ja Norjan yhteisiä resursseja, eikä kummankaan lohen kalastukseen voida antaa yksinoikeutta Norjalle. Vuonna 2023 Tenossa olleesta norjalaisten pystyttämästä poikkipadosta oli mitä ilmeisemmin enemmän haittaa myös Atlantinlohelle kuin mitä olisi ollut päästää kyttyrälohen nousemaan vapaasti jokeen ja antaa kummankin valtion kalastaa niitä omilla alueillaan, jolloin myös pyynnistä saadut tulot olisivat jakaantuneet kummallekin valtiolle tasaisemmin.

Edellä mainitun perusteella esitämme Suomen ja Norjan välisen kalastussääntöneuvotteluiden jatkamista tai kokonaan uudelleen avaamista. Esitetyssä muodossa olevaa kalastussääntöä ja voimaansaattamislakia ei tulisi hyväksyä lausunnolla olleessa muodossa.

Helsingissä 19. päivänä tammikuuta 2024

Mikko Malin
Järjestöasiantuntija

Vesa Karttunen
toiminnanjohtaja